

Prof. Gabriel Wejsflog

Kontynuator Lwowskiej Szkoły Ortopedii

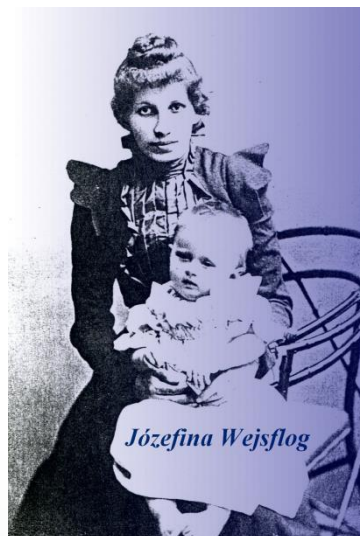
Damian Kusz

Ogólnopolskie Sympozjum:

BŁĘDY, ALERGIA, POWIKŁANIA I REHABILITACJA W ALOPLASTYCE KOLANA
STANDARDY POSTĘPOWANIA

Katowice 12 marca 2019

Prof. Gabriel Wejsflog ur. 5 marca 1908 w Baku nad Morzem Kaspijskim. Ojciec Zygmunt pochodził z Polski i był inżynierem. W czasie pobytu w Petersburgu ożenił się z poznaną w tym mieście Józefiną z Piotrowskich. Po ślubie, namówieni przez znajomych, przenieśli się do Baku, a następnie na półwysep Czeleken, gdzie miał dokonywać próbných odwiertów naftowych i eksploatacji złóż. Opracował nowy model maszyny wiertniczej, którą na zaproszenie firmy wydobywczej *Chatma Oilfield Company Ltd.* prezentował na wystawie w Londynie.

Matka zajmowała się prowadzeniem domu i wychowywaniem dzieci. Gabriel miał brata Stanisława i dwie siostry: Helenę i Marię. Przed wybuchem I wojny światowej wrócili do Baku i przeżyli wkroczenie Turków, którzy mordowali ludność ormiańską oraz polską. W chwili wybuchu wojny miasto zajęli Rosjanie. Zaczęły się łapanki Polaków i wywozy do obozów. Ojciec, aby uniknąć zsyłki, ukrył się w górach Kaukazu, a następnie zatrudnił jako sanitariusz w pociągu przewożącym rannych. Nastały bardzo trudne dni dla pozostałej w Baku Rodziny.

Gabriel sprzedawał na ulicach wodę i ziarno słonecznika. Później został gońcem na poczcie. Urzędnicy odstępowali młodemu pracownikowi swoje kartki żywnościowe. Otrzymywał za nie na stołówce obiady, które zanosił do domu. Ojciec uzyskał w końcu w Moskwie pozwolenie i Rodzina w 1920 wróciła do ojczyzny, przy czym podróż trwała 27 dni. Po przyjeździe do Dorohuska i kwarantannie, zostali przeniesieni do W-wy oraz zakwaterowani w lotniczych hangarach w pobliżu Cmentarza Powązkowskiego. W stolicy Zygmunt spotkał kolegę z Baku, który osiadł

Gabriel Wejsflog (w środku) w trakcie praktyki zawodowej odbywanej w Sanatorium Kasy Chorych we Lwowie (Szpital Ubezpieczalni Społecznej) przy ul. Kurkowej

Codzienny obchód. Pierwszy z lewej W. M. Rzepecki, pośrodku W. Sowiński, ostatni po prawej Gabriel Wejsflog

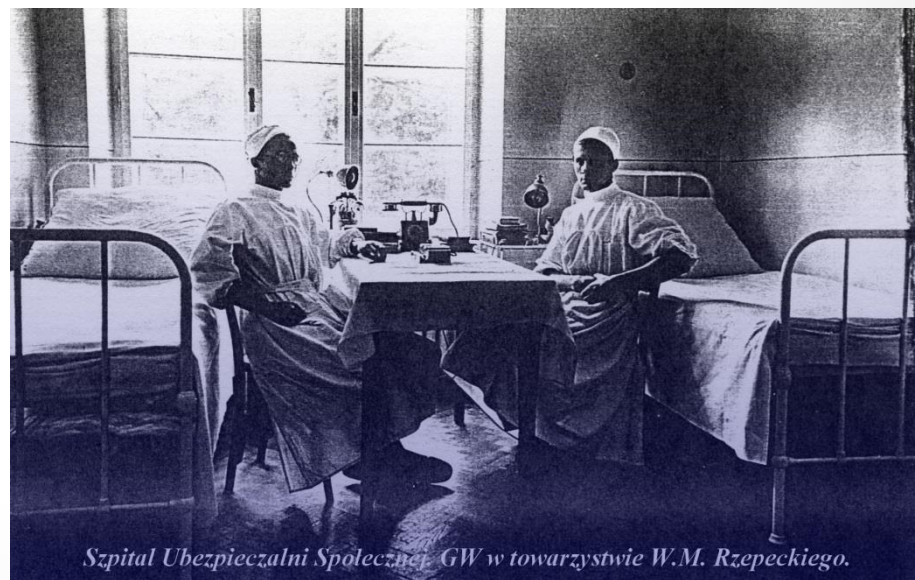
w Zdołbunowie na Wołyniu i tam też przenieśli się Państwo Wejsflogowie. Gabriel zdecydował się po maturze na studia medyczne we Lwowie, odległym o 6 godz. jazdy pociągiem. Studiował w latach 1928 – 1934 na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Jana Kazimierza. Spotkał wówczas prof. Adama Grucę, który operował jego siostrę. Ożenił się w 1932 z poznaną w czasie praktyki Heleną Styraniec. Syn Andrzej urodził się w 1938. GW pracował w Szpitalu Ubezpieczalni Społecznej we Lwowie u prof. Grucy i Szczercu k. Lwowa, kontynuując pracę jako

wolontariusz w szpitalach lwowskich i Klinice Chirurgicznej u prof. T. Ostrowskiego. Po inwazji Związku Radzieckiego na Lwów, znalazł zatrudnienie w utworzonej przez nowe władze Poliklinice w Szczercu. Niestety, wkroczenie wojsk niemieckich na teren Zachodniej Ukrainy i prowadzona przez Rzeszę polityka skutkowały nasileniem nastrojów antypolskich wśród Ukraińców. Ostrzeżony przez miejscowego księdza o zamiarze wymordowania przez nacjonalistów ukraińskich całej Rodziny, przeniósł się do Lwowa. Mieszkanie znajdowało się naprzeciw

niemieckich koszar wojskowych i było wykorzystywane jako punkt kontaktowy dla AK. Do 1944 pracował na Oddziale Chirurgii Dziecięcej i Ortopedii Szpitala św. Zofii. Na wieść o zbliżającej się Armii Czerwonej przeniósł się do rodziny w Przemyślu. Gdy dowiedział się, że prof. Gruca organizuje Centralny Instytut Chirurgii Urazowej, pojechał do W-wy. Profesor miał powiedzieć: „Pan tam nawet do Przemyśla nie wracaj. Pan jest tu potrzebny”. Został zatrudniony od 01. 07. 1945. Dwa lata później uzyskał stopień doktora nauk medycznych po obronie rozprawy:

„Samoistne oddzielenie się wyrostka robaczkowego”, pod kierunkiem prof. Wiktora Brossa na UWrocł. W tym samym roku zdobył specjalizację I° z chirurgii, ortopedii i traumatologii, a w 1951 II°. Docentem habilitowanym stał się również w 1951, po pozytywnej opinii dysertacji: „Boczne skrzywienia kręgosłupa z uwzględnieniem ich mechanogenezy”, na WL AM w W-wie. Tytuł naukowy profesora otrzymał 3 lata później. Wniosek Senatu Śl.AM z 1966 o „profesora zwyczajnego” nie został jednak rozpatrzony (bark przynależności do organizacji politycznych?).

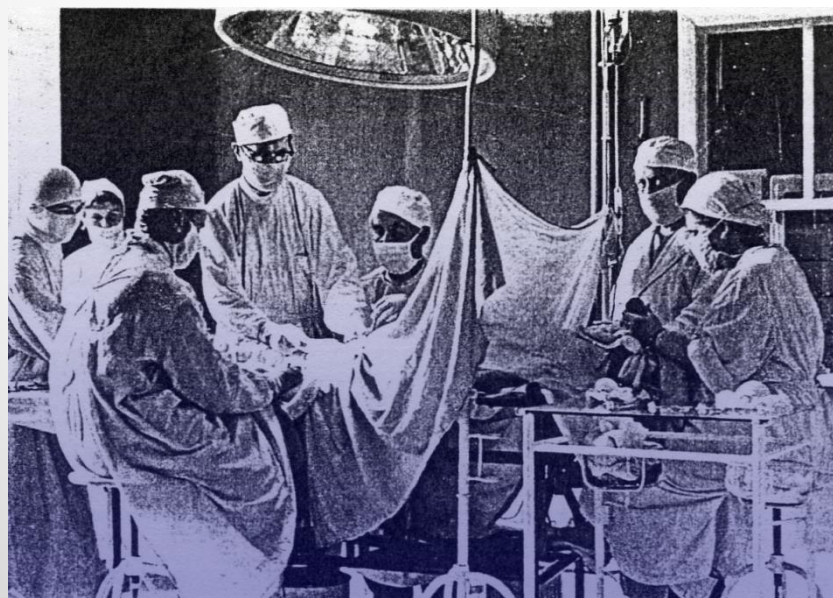

Międzynarodowy Portal Medyczny

Prof. Wejsflog był kolejno ordynatorem Oddziału Ortopedycznego w Konstancinie oraz konsultantem w Sanatorium Rehabilitacyjnym dla Dzieci w Busku Zdroju (gdzie zorganizował leczenie operacyjne niedowładów i porażień) i Łądku Zdroju. Z dniem 01. 03. 1958 został przeniesiony decyzją ministra zdrowia do Śl.AM i mianowany kierownikiem Katedry i Kliniki Ortopedii w Bytomiu, na miejsce po Prof. Marianie Garlickim. Okazał się wspaniałym następcą, przyczyniając się do dalszego rozwoju kliniki i całego, ówczesnego, woj. katowickiego.

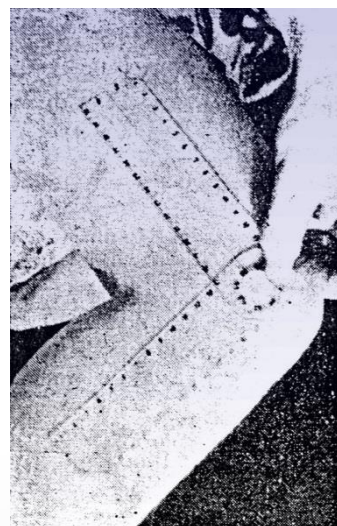
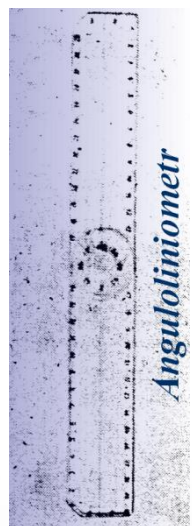
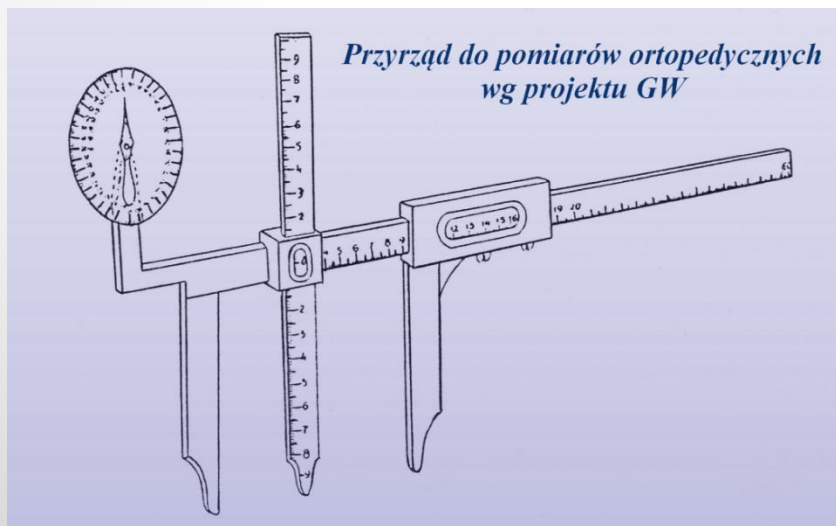
Wieloletni konsultant wojewódzki i regionalny (katowickie, bielsko-bialskie i częstochowskie). Kliniką kierował do 1975. Pracę zawodową zakończył po przejściu na emeryturę w 1978. Zmarł 02. 01. 1992 w K-cach. Został pochowany na Cmentarzu Rakowickim w Krakowie. Prof. Wejsflog odegrał niezwykle ważną rolę w rozwoju polskiej ortopedii i traumatologii, będąc wspaniałym kontynuatorem Lwowskiej Szkoły Ortopedii. Odznaczony m.in. Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi i medalem Grucy PTOiTr. Najlepszym

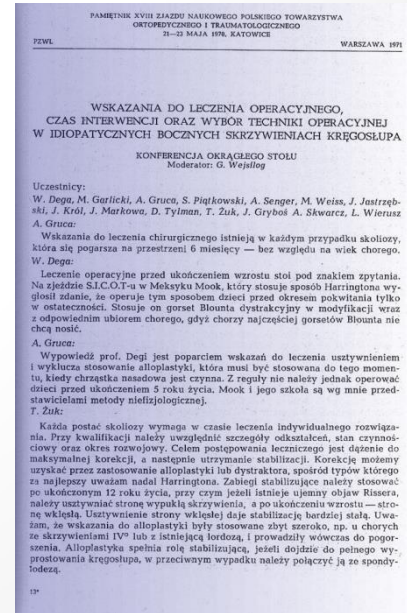
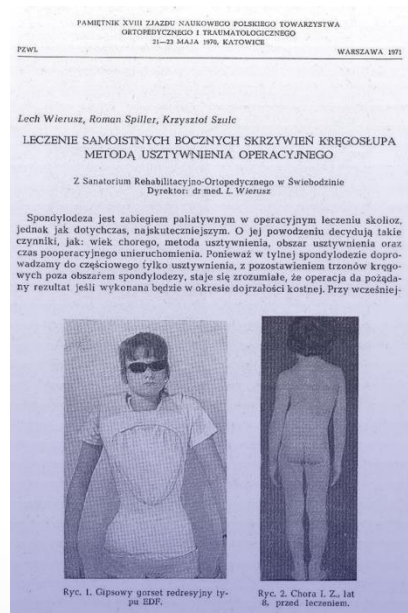
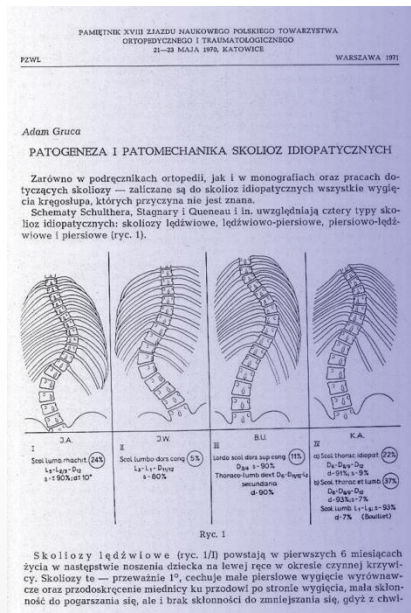
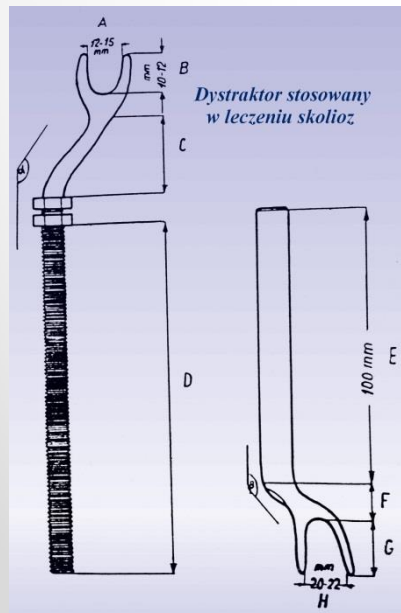
podsumowaniem życiorysu tego wielkiego lekarza, naukowca, dydaktyka i chirurga, a przede wszystkim człowieka jest opinia nauczyciela i mistrza, prof. Grucy: „Odznacza się nadzwyczajną pracowitością, pilnością i zamiłowaniem do uczenia się oraz pracy naukowej. Jest erudytą z zakresu teorii ortopedycznej i pogranicza oraz badaczem o umyśle analitycznym. Po pewnym okresie szukania własnej drogi, skoncentrował swoje zamiłowanie w ostatnich latach na badaniu wad statycznych, a w szczególności skrzywień kręgosłupa i ma na tym

polu wyraźne osiągnięcia". W czasie studiów dyżurowałem jako sanitariusz i odbywałem praktyki wakacyjne w Katedrze i Klinice Ortopedii Śl.AM. w Bytomiu, w której też później pracowałem, przed przeniesieniem jednostki do S-ca. Pamiętam Profesora jako niezwykle sprawnego chirurga, znajdującego czas, aby wytłumaczyć studentom zamierzenia operacyjne i medyczne problemy związane z chorym. Asystowanie przy Jego zabiegach uważam za wielki zaszczyt i bardzo dobre lekcje pokory, skromności oraz opanowania. Odwiedzałem również

nauczyciela wielokrotnie w domu. Poza diagnostyką i leczeniem operacyjnym skolioz oraz wad wrodzonych, rozpowszechnił w Polsce endoprotezoplastykę biodra i wczesne leczenie chirurgiczne gruźlicy kostnej. Wprowadził podziały, z których część obowiązuje do dzisiaj. Opublikował 118 prac i jest autorem wielu patentów, m.in. posturometru, anguloliniometru ortop.-rad., skoliozometru oraz kontraktora w korekcji i stabilizacji skolioz. Należał do grona najwybitniejszych dydaktyków, dla których student i młody lekarz to wartość nadrzędna. Prof. G. Wejsflog był

wymagający dla siebie i pracowników. Od każdego oczekiwał wielkiej sumienności, podnoszenia kwalifikacji i stałego rozwoju. Pracownicy publikowali 50 prac rocznie ! Pod kierunkiem Profesora 37 lekarzy uzyskało stopień dr n. med., 30 zostało ordynatorami oddziałów urazowo-ortopedycznych w Polsce, a 6 stopień dr hab. n. med.: Witold Arct, Wiesław Kochański, Alojzjusz Smolik, Izabella Szwarnowiecka, Andrzej Tokarowski i Władysław Zderkiewicz. Docentami kontraktowymi z nominacji zostali: Krystyna Dobosiewicz i Józef Juszek. Przez długie lata

był „superrecenzentem” CKK . Przeszkolił i egzaminował ponad 600 lekarzy na specjalistów I i 400 na II° specjalizacji. Był Prezesem Oddziału Śląskiego (1962-78) i ZG (1972-73) oraz Członkiem Honorowym PTOiTr. (Lublin-1982). Zorganizował XVIII Zjazd PTOiTr. (K-ce 70) i 2 x Dni Ortopedyczne (VII–K-ce połączone z XXX-leciem PTOiTr.–58 i X w Rybniku–64). Wchodził w skład Komitetu Międzynarodowego Tow. Ort. i Tr. (SICOT) z siedzibą w Belgii. Brał udział w licznych sympozjach krajowych i zagranicznych. Ważne były osobiste kontakty, m.in. z prof. Merle d'Aubigne oraz Nissen-Lie.

Szpital Specjalistyczny nr 2 w Bytomiu przy ul. Batoiego 15 utworzyła w 1888 Górnośląska Spółka Bracka z siedzibą w Tarnowskich Górach. W 1908 z wykazu 14 placówek GSB wynika, że pracowało tu 4 lekarzy i było 420 miejsc dla chorych. Po podziale w 1922 GSB na część polską i niemiecką, szpital trafił pod zarząd niemieckiej spółki w Gliwicach. W 1924 powstały 4 oddziały: dermatologiczny, ginekologiczny, chirurgiczny i wewnętrzny - a w nim pododdziały zakaźny i pediatryczny. W 1951 Wojewoda Śl. podpisał umowę ze Śl.AM w K-cach na utworzenie na bazie oddziałów ortopedii (125 łóżek), chirurgii ogólnej i ginekologiczno - położniczego 3 Katedr i Klinik. Kierownikami byli kolejno Prof.: Marian Garlicki. Gabriel Wejsflog, Izabella Szwarnowiecka oraz Andrzej Tokarowski.

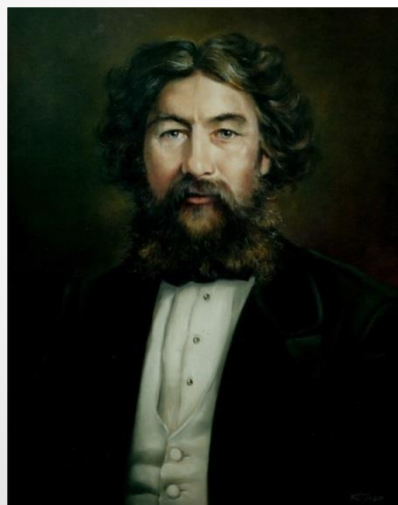

Rocznie klinika leczyła 1500 pacjentów i wykonywała 1000 operacji. W przychodniach 35000 porad. GW zorganizował 15 nowych Ośrodków Uraz.-Ort. Sprawował nadzór m.in. nad Sanatorium przeciwgruźliczym w Istebnej i Orzeszu, Ośrodku w Busku dla dzieci z niedowładami spastycznymi i w Goczałkowicach po chorobie HM. Prof. W. Miodoński kierował kliniką w Bydgoszczy, A. Smolik Kliniką Reumortoortopedii w Ustroniu, a J. Juszko Kliniką Rehabilitacji w Reptach (K. Dobosiewicz).

Ludwig Rydygier

Hilary Schramm

Adam Gruca

Marian Garlicki

Bibliografia

Dr n. med. Piotr Jurczek – Rozprawa Doktorska , ŚLAM 1997, Archiwa AM w W-wie i ŚL.AM w K-cach, Maria Wejsflog – siostra Prof. Materiały własne.

Międzynarodowy Portal Medyczny